

FORENINGEN FOR HELE BYGGENÆRINGEN

STYRETS ÅRSBERETNING 2012

buildingSMART

buildingSMART er en fagnøytral, ikke-kommersiell internasjonal organisasjon med 15 regionale/nasjonale avdelinger. buildingSMART Norge er en av disse.

Organisasjonen tar ansvar for å utvikle og implementere smarte løsninger for fremtidens IKT i byggenæringen rundt planlegging, bygging og drift. Kjernen i vår virksomhet er at alle løsninger skal baseres på åpne formater, så utviklingen er brukerstyrt i et marked med fri konkurranse.

buildingSMART Norges visjon er "Bærekraftig bygd miljø". Med dette tar vi ansvar for å utvikle løsninger som skal gjøre hele byggenæringen mer lønnsom og ressurseffektiv.

Styre – Organisasjon

Årsmøtet i 2012 ble avholdt 7. mars på Fossekallens Konferansesenter, Lysaker. På årsmøtet ble følgende styre valgt frem til neste årsmøte.

Styreleder

Kaare Kleven, Sweco Norge

Nestleder

Jan Myhre, Statsbygg, Partnermedlem

Ordinære styremedlemmer

Gabrielle Bergh, Arkitektfirmaet C.F. Møller Norge

Hege Dammerud, Veidekke

Jøns Sjøgren, Boligprodusentenes Forening

Olaf Dobloug, Forsvarsbygg, Partnermedlem

Ole Kristian Kvarsvik, Nosyko/dRofus

Steinar Frydenlund, Helse Sør-Øst

Varamedlemmer

Vara 1: Halvar Gavelstad, Norsk Byggtjeneste

Vara 2: Kai Håkon Kristensen, Skanska Norge

Revisor

Jan Egil Aase i Forus Revisjon ble valgt som revisor for 2012.

Årsmøtet valgte følgende valgkomité i 2011

- *Bjørne Grimrud, Statsbygg (Komitéleder)*
- *Per Jæger, Boligprodusentenes Forening*
- *Anstein Skinnarland, COWI*
- *Morten Lie, Statens Byggetekniske etat*
- *Bjørn Stangeland, DDS-CAD*

Styremøter

Det har vært avholdt åtte styremøter siden fjorårets årsmøte.

Medlemmer

Det er 75 medlemsbedrifter i buildingSMART Norge. Medlemsbedriftenes omsetning representerer ca. 25% av byggenæringens samlede omsetning. Byggenæringen er dermed godt representert i buildingSMART, samtidig som det er et godt potensial for å øke medlemsmassen.

Et av foreningens prioriteringer er å øke byggenæringens effektivitet og ressursbevissthet ved målbevisst bruk av åpenBIM i flest mulig prosjekter. Styret og sekretariatet jobber kontinuerlig for å få flere medlemmer. Byggherrer og entreprenører er sentrale organisasjoner fordi de har mulighet for å kreve bruk av åpenBIM i prosjekt.

Det har vært kontakt med mange potensielle nye medlemmer og det er grunnlag i næringen for å øke medlemsmassen.

Økonomi

Regnskapsfører i 2012 har vært Regnskapsbyrået AS.

Forus Revisjon har vært revisor.

De største utgiftspostene er den internasjonale kontingenten vi betaler som eget avsnitt til buildingSMART International, Utvikling av leveransebeskrivelser (IDM), kompetansehevingsprogrammet, de administrative kostnadene for sekretariatet og støtten til buildingSMART Dataordbok utviklingsarbeidet.

Det er ikke utbetalt noe godtgjørelse for styrets medlemmer i 2012.

Årsregnskapet for 2012, nøkkeltall	
Driftsinntekter	4.288.307
Driftskostnader	4.358.864
Årsresultat (inkl. finansinntekter og -kostnader)	24.086
Egenkapital	3.015.944

Kontingentstrukturen er som følger (besluttet på årsmøtet 2012):

Ordinære medlemmer	Kontingent
Partnere <i>minimum</i>	500 000 kr
Private og offentlige bedrifter betaler medlemskontingent iht. omsetning*	
*Omsetning >1.000.000.000	110 000 kr
*Omsetning 400-999.999.999	77 000 kr
*Omsetning 150-399.999.999	55 000 kr
*Omsetning 50-149.999.999	38 000 kr
*Omsetning 25-49.999.999	22 000 kr
*Omsetning 10-24.999.999	12 000 kr
*Omsetning 5-9.999.999	7 000 kr
*Omsetning 0-4.999.999	3 500 kr
Offentlige etater	55 000 kr
Bransjeorganisasjoner	28 000 kr
Forskningsinstitutter	22 000 kr
Tekniske etater og kommuner	9 500 kr
Utdanningsinstitutter	5 500 kr

Offentlige bedrifter betaler medlemskontingent iht. omsetning

Partnere

I 2012 var det tre partnere i buildingSMART Norge.

- *Direktoratet for Byggkvalitet, DiBK*
- *Statsbygg*
- *Forsvarsbygg*

DiBK, Statsbygg og Forsvarsbygg har meldt at de vil gå ut som partnere, men i øvrig fortsette deres medlemskap og øvrige engasjement i foreningen. Helse Sør-Øst har bekreftet at de vil bli med som partner fra 2013.

Medlemsmøter og andre arrangementer

buildingSMART Norge arrangerer medlemsmøter, konferanser og seminarer som formidler viktig informasjon om utviklingen i næringen og bringer sammen våre medlemmer og interessenter. Informasjonen er ærlig, upartisk og fokuserer på å finne løsninger.

I 2012 ble det avholdt følgende arrangementer

- *Medlemsmøte og årsmøte 7. mars*
- *Internasjonale møter i IUG, ITM og bSDD, 19. til 21. mars*
- *buildingSMART Norge Konferanse 22. mars*
- *Nordisk workshop om openINFRA med fokus på LandXML, 7. juni*
- *Medlemsmøte 20. juni*
- *Medlemsmøte 20. september*
- *Medlemsmøte 24. januar*
- *Nordisk byggherreseminar, København, 31. januar*

Informasjon fra disse arrangementene er lagt ut på buildingSMART sine hjemmesider.

Tverrfaglig Brukerforum

Arbeidet i Tverrfaglige Brukergrupper er en viktig kraft i buildingSMART Norge og i næringen. buildingSMART brukerne i Norge har organisert seg i åpenBIM faglige brukergrupper.

Følgende grupper er etablert pr. i dag

- *Byggherreforum*
- *Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF)*
- *Arkitektbedriftene i Norge*
- *Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg (EBA)*
- *Boligprodusentenes Forening*
- *Norsk Teknologi*
- *Byggevareindustriens Forening*
- *Utdanning*

I tillegg deltar buildingSMART Norges tekniske undergruppe v/ leder Bjørn Stangeland og Standard Norge i møtene.

Tverrfaglig Brukerforum er buildingSMART Norges bruker undergruppe. Den ledes av styret som har delegert ansvaret til sekretariatet ved Daglig leder. Tverrfaglig Brukerforum jobber med å forankre styrets retningslinjer i den daglige bruken av åpenBIM og sikre at det konkrete utviklingsarbeid i foreningen er relevant og brukbart.

Siden siste årsmøte har Tverrfaglig Brukerforum tatt for seg viktige tverrfaglig problemstillinger i forbindelse med implementering av åpenBIM. Blant annet høring av buildingSMART Prosesser (IDM), Utdanningsprogrammet, kvaliteten på implementering av IFC i programvare og den kommende buildingSMART Norge åpenBIM Håndbok.

Strategiplan buildingSMART Norge

Styret og sekretariatet har fulgt de retninger som ble utarbeidet for perioden 2012-2013, som er en videreføring av strategiplanen for 2010-12.

Strategiplanen beskriver foreningens formål og virke på generelt nivå. Styret samarbeider med sekretariatet om å prioritere oppgavene.

Sekretariatet i buildingSMART Norge

Sekretariatets leder og utfører det daglige arbeidet med informasjon, møter, arrangementer og utviklingsarbeid. Steen Sunesen er daglig leder. Assisterende sekretariatsleder, Anne Østtun Karlsen sluttet hos oss 31. april 2012. Det jobbes i skrivende stund med på ansette en prosjektleder som har buildingSMART Prosess og åpenBIM Håndbok som primær ansvarsområde. buildingSMART Norge kjøper en rekke tjenester.

- Utdanningskoordinator hos iBIM ved Eilif Hjelseth.
- Assistanse med administrative oppgaver hos Standard Norge.
- Nyhetsbrev og annen informasjonsmaterial hos Webtext ved Morten Iversen.
- Utvikling av buildingSMART Prosess hos Consigli.
- Utvikling av buildingSMART Dataordbok (IFD) tagger hos Catenda.

I løpet av 2012 er det utført et solid arbeid.

buildingSMART Norge leier kontorplass hos Standard Norge på Lysaker med kontoradresse Strandveien 18. Lokaliseringen tilgodeser godt samarbeid mellom Standard Norge og buildingSMART Norge

buildingSMART Norge utdanningsprogram

åpenBIM brukes mer og mer i prosjekter og mulighet for å skaffe rett kompetanse ser ut til å være en flaskehals for flere store utbyggere. buildingSMART Norge har derfor i løpet av 2012 utviklet et utdanningsprogram skal bidra til å heve og kvalitetssikre kompetansen innen bruk av åpenBIM. Programmet er modulbasert og omfatter fire læreplaner. En felles grunnmodul og tre rollespesifikke moduler for henholdsvis byggherre/tiltakshaver, rådgiver og entreprenør. Modulene er basert på, i første omgang, fire prosessbeskrivelser for kollisjonskontroll, kalkyle, 4D - Fremdrifts- og ressursstyring og visualisering.

Prosessbeskrivelsene standardiserer kravene og metodikken for disse kjente prosesser og sikrer at vi kan gi entydige anbefalinger til de ulike fagene i vårt utdanningsprogram.

Programmet er fritt tilgjengelig for alle medlemmer av foreningen.

Universitetet for Miljø- og Biovitenskap på Ås var første skole som tok i bruk programmet med et fem-poeng studie innen åpenBIM.

buildingSMART Norge i Norden

buildingSMART Norge deltar aktivt i det nordiske samarbeid. buildingSMART Norge har observatørstatus i buildingSMART Nordic sine styremøter. Steen Sunesen og Kaare Kleven er buildingSMART Norges observatører i det nordiske styret.

Det har vært gjennomført nordiske styremøter:

- Oslo, 8. juni
- København, 5. september
- Stockholm, 28. november

Side nr.	Forfatter	Dato
5	Steen Sunesen og Kaare Kleven	08.02.2013

- København, 1. februar

Informasjon fra disse arrangementene er lagt ut på buildingSMART sine hjemmesider.

buildingSMART International

Flere av buildingSMART sine produkter er internasjonale. Det gjelder blant annet IFC formatet, buildingSMART Dataordbok server og API (Application Programming Interface), buildingSMART Prosess (IDM) metode. Mye viktig arbeid for norske interesser og løsninger skjer derfor også i de internasjonale fora. Det internasjonale samarbeid er en dugnad, hvor alle bidrar hvor de kan. De som bidrar mest får mest innflytelse. buildingSMART Norge har i en årrekke bidratt med betydelig innsats.

Styret har vært bevisste på å tydeliggjøre og fremme den nasjonale virksomheten men vil fortsette med å balansere arbeidet på de nasjonale og internasjonale arenaer etter hvor behov og effekter er størst.

Internasjonale verv

<i>ExCom</i>	Jøns Sjøgren, <i>Valgt av IC</i> Øivind Rooth, <i>Vice Chair, Valgt av IC</i> Kjell Ivar Bakkmoen, <i>Som IUG Chair</i>
<i>IUG Chair</i>	Kjell Ivar Bakkmoen, <i>Valgt av IUG</i>
<i>TechCom</i>	Bjørn Stangeland, <i>Valgt av ITM</i>
<i>UserCom</i>	Jøns Sjøgren, <i>Chair</i> Bjørn Stangeland, <i>Valgt av IUG</i> Steen Sunesen, <i>Valgt av IUG</i>
<i>Product Manager</i>	Bjørn Stangeland, <i>Valgt av IC</i>
<i>buildingSMART Datadictionary Group</i>	Jacob Mehus, <i>Chair, Valgt av bSDD Group</i>
<i>MSG</i>	Håvard Bell, <i>Valgt av MSG</i> Kjetil Espedokken, <i>Valgt av MSG</i>
<i>Observatør i buildingSMART Nordic</i>	Kaare Kleven, <i>Valgt av buildingSMART Norge styre</i> Steen Sunesen, <i>Valgt av buildingSMART Norge styre</i>

Internasjonale arrangementer

buildingSMART International - ITM, IUG og bSDD, Oslo, mars 2012

buildingSMART International - IC, London, mai 2012

buildingSMART International - ITM, IUG og bSDD, Tokyo, oktober 2012

buildingSMART Norge har vært invitert og holdt en rekke presentasjoner om buildingSMART Norge i internasjonale fora. Det kan blant annet nevnes:

buildingSMART Utdanningskoordinator

buildingSMART Norge har en utdanningskoordinator, Eilif Hjelseth. Fremtidens aktører på arbeidsmarkedet er viktig for oss og buildingSMART Norge støtter fagskoler og bachelor- og masterstuderende som utdanner seg innen utvikling og bruk av åpenBIM.

Utdanningskoordinatoren støtter faglærere og studerende i deres arbeid med undervisning og oppgaveløsning.

Hvert år avholdes det studentseminar, hvor byggenæringen og buildingSMART miljøet gir de studerende en god oversikt over forretningsprosesser og praktisk bruk av ny teknologi og metode.

buildingSMART Norge utdanningspris

Vi utdeler årlig buildingSMART Norge Utdanningspris for beste oppgave. Kriteriene for valg av oppgave fokuserer på om den omhandler bruk av og om den bidrar med viktig viten om åpenBIM. I 2012 gikk prisen til Tobin Rist.

buildingSMART Norge prisen

Prisen utdeles hvert år til en person som har gjort og/eller gjør en ekstraordinær stor innsats for utvikling og implementering av åpenBIM i Norge.

I 2012 gikk prisen til Janne Aas-Jakobsen. Janne fikk prisen for hennes mangeårige innsats for utvikling og bruk av åpenBIM, for at hun i dag har etablert et rådgivningsfirma med et forretningskonsept som er basert på åpenBIM og for at hun proaktivt engasjerer viktige organisasjoner i arbeidet. Jannes profesjonelle virke demonstrerer at åpenBIM virker.

buildingSMART Norge - Informasjon, nyhetsbrev, web

Hjemmesiden er foreningens viktigste almene verktøy for formidling av informasjon om vårt virke og åpenBIM i næringen. Vi har utgitt 10 nyhetsbrev siden siste årsmøte.

buildingSMART Norge har gjennom året arbeidet aktivt med informasjonsvirksomhet og foredrag. Vi har informert om åpenBIM og buildingSMART i følgende fora:

- SN/K 257, *buildingSMART Prosess og Dataordbok workshop*
- SN/K 529, *BIM Objektbibliotek*
- SN/K 534, *Nye juridiske samarbeidsformer,*
- *buildingSMART Norge konferansen 22. mars 2011*
- *Tverrsektorielt Samhandlingsprosjekt*
- *DiBK Workshop om ByggEnkelt og ByggNett.*
- *buildingSMART Norge Studentseminar 2013*
- *Teknas årlige konferanse om Fremtidens Bygninger i Trondheim*
- *HiO seminar om BIM for studenter*

BIM for hele det bygde miljø

buildingSMART Norge er en av initiativtakerne til et felles nasjonalt prosjekt kallet Tverrsektorielt Samhandlingsprosjekt. Prosjektet har 35 partnere som representerer bygg, anlegg, geodesi, samferdsel og annen samfunnsviktig infrastruktur. Prosjektet etablerte et ett-årig pilot prosjekt som ferdigstilles sommeren 2013. Pilotprosjektet skal beskrive et hovedprosjekt hvor det skal utvikles løsninger for digital objektbasert samhandling på tvers av kjente sektorielle skiller.

buildingSMART Norge skal blant annet se på muligheten for å utvikle IFC typer og egenskaper for objekter som brukes i landskapsarkitekturen, anlegg, samferdsel og annen samfunnsviktig infrastruktur.

buildingSMART Norge og KRD/DiBK

buildingSMART og åpenBIM nevnes i regjeringens melding til stortinget om bygningspolitikk som ble offentliggjort 15. juni 2012. buildingSMART og åpenBIM fremheves som en sentral forutsetning for effektivisere byggenæringen.

buildingSMART Norge er i tillegg nevnt i tildelingsbrevet fra Kommunal- og Regionaldepartementet (KRD) til DiBK som en obligatorisk samarbeidspartner i etablering av strategi for ByggNett.

buildingSMART Dataordbok

I Norge ivaretas utviklings- og implementeringssamarbeidet av en samarbeidsavtale mellom Standard Norge (leder), buildingSMART Norge, Boligprodusentenes Forening og Byggevareindustriens Forening. Dette samarbeidet utgjør den norske partner i det internasjonale samarbeidet med CSI (USA), CSC (Canada) og STABU (Holland). I 2012 har vi initiert og delfinansiert utviklingen av en buildingSMART Dataordbok tagger som kan kode IFC objekter med buildingSMART Dataordbok i henhold til NS/TS 3489 spesifikasjonen.

Boligprodusentenes Forening og Byggevareindustriens Forening har finansiert utvikling av to buildingSMART Prosesser (IDM) som skal beskrive kalkyle og innkjøpsprosesser. Beskrivelsene som ferdigstilles våren 2013 skal standardisere krav til innlegging av informasjon på buildingSMART Dataordbok.

Samarbeid i den norske næringen i 2012 og 2013

buildingSMART og åpenBIM er næringens foretrukne krav til objektbasert samhandling. Det gjelder ikke bare de offentlige byggherrer som er underlagt krav til å kreve åpne formater men også private aktører som ser at IFC virker og bare vil ha ett format å forholde seg til. Aktivitetene til buildingSMART Norge har gradvis forandret seg fra å informere om åpenBIM til å diskutere hvordan det skal brukes. På bakgrunn av dette er det besluttet at det skal utvikles en nasjonal åpenBIM Håndbok som skal felles referanse for hele næringen. buildingSMART Norge jobber sammen med og koordinerer sine aktiviteter med en rekke organisasjoner som vi deler interesser med. Blant disse kan nevnes:

- Standard Norge
- BA-Nettverket
- Statens Kartverk
- LEAN Construction Norge
- Miljøverndepartementet
- Difi

Lysaker 22. februar 2013

Kaare Kleven
(Styreleder)

Jan Myhre
(Nestleder)

Gabrielle Bergh

Hege Dammerud

Jøns Sjøgren

Olaf Dobloug

Ole Kr. Kvarsvik

Steinar Fydenlund